

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Jaroslava Vlašína a soudců Mgr. Radovana Havelce a JUDr. Tomáše Rychlého v právní věci žalobců: **a) Město Jablonné v Podještědí**, se sídlem náměstí Míru 22, Jablonné v Podještědí, **b) Sdružení na záchranu kopce Tlustec, z. s.**, se sídlem Postřelná 92, Jablonné v Podještědí, **c) Společnost pro trvale udržitelný život, Českolipská regionální pobočka**, se sídlem Střelnice 2268, Česká Lípa, všichni zastoupeni JUDr. Petrem Svobodou, Ph.D., advokátem se sídlem Aranžerská 166, Praha, proti žalovanému: **Ministerstvo životního prostředí**, se sídlem Vršovická 1442/65, Praha, za účasti osoby zúčastněné na řízení: **KAMENOLOM BRNIŠTĚ, a.s.**, se sídlem Brniště – Kamenolom, Brniště, zastoupena JUDr. Tomášem Těmínem, Ph.D., advokátem se sídlem Karlovo náměstí 28, Praha, v řízení o kasační stížnosti osoby zúčastněné na řízení proti rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem – pobočky v Liberci ze dne 8. 10. 2020, č. j. 59 A 16/2020 – 182, o návrhu osoby zúčastněné na řízení na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti,

t a k t o :

Návrh na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti **se zamítá**.

Odůvodnění:

[1] Včas podanou kasační stížností napadla osoba zúčastněná na řízení (dále jen „stěžovatel“) rozsudek Krajského soudu v Ústí nad Labem – pobočky v Liberci označený v záhlaví. Tímto rozsudkem bylo zrušeno rozhodnutí žalovaného ze dne 9. 12. 2019, č. j. MZP/2019/540/790, a rozhodnutí Krajského úřadu Libereckého kraje ze dne 26. 7. 2019, č. j. KULK 5527/2019 OSŘ, pro vady řízení a věc byla vrácena žalovanému k dalšímu řízení. Uvedeným rozhodnutím žalovaný zamítl odvolání žalobců proti rozhodnutí Krajského úřadu Libereckého kraje, jímž byla stěžovateli podle § 56 zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, udělena výjimka ze zákazů daných k ochraně zvláště chráněných druhů rostlin a živočichů v souvislosti se záměrem „*Hornická činnost v dobývacím prostoru Luhov*“ a byly stanoveny omezující podmínky.

[2] Stěžovatel v rámci kasační stížnosti požádal, aby jí Nejvyšší správní soud ve smyslu § 107 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“), přiznal odkladný účinek. Svou žádost odůvodnil tím, že správní řízení bylo velice složité a trvalo přes sedm let, protože žalovaný opakovaně rušil kladná rozhodnutí krajského úřadu. Stěžovatel se tak spoléhá na princip presumpce správnosti správního aktu, přičemž důvod

tohoto legitimního očekávání je podle jeho názoru potvrzen i judikaturou Nejvyššího správního soudu (viz rozsudek ze dne 4. 2. 2009, č. j. 1 As 79/2008 – 128). Stěžovatel odkázal taktéž na usnesení rozšířeného senátu NSS ze dne 24. 4. 2007, č. j. 2 Ans 3/2006 – 49, a na něj navazující usnesení tohoto soudu ze dne 2. 5. 2013, č. j. 6 As 61/2013 – 20, z nichž vyplývá, „že je nežádoucí, aby byl nastolen stav právní nejistoty, který by nastal v důsledku kasačního rozhodnutí Nejvyššího správního soudu, s tím, že původní (krajským soudem zrušené) správní rozhodnutí by obživovalo a současně by existovalo v mezidobí vydané další rozhodnutí, které by mohlo být co do výroku rozhodnutí odlišné.“ Další důvod pro přiznání odkladného účinku kasační stížnosti podle stěžovatele představují jím doposud vynaložené náklady na činnost spočívající v přípravných pracích a získávání potřebných povolení nutných pro obnovení těžby, které jen za roky 2016 až 2020 činily 65 319 574 Kč. V případě jakéhokoli prodloužení správního řízení by dosud získané podklady a stanoviska musely být pořízeny znovu a náklady na ně v minulosti vynaložené by se staly ztrátou. Zdůraznil také, že proces přípravy projektu zahrnuje i celou řadu doprovodných činností, které stěžovatel zrealizoval a zaplatil, jako je obnova těžebního tunelu, v němž se nachází zimoviště a nocoviště zvláště chráněných druhů netopýrů, zřizování a obnovování budek pro ptactvo, úprava lesního porostu v okolí lomu, včetně ochrany nově vysazených stromků poškozovaných muflony, a udržování koupeného nádraží a jeho okolí.

[3] Stěžovatel je dále toho názoru, že v případě nepřiznání odkladného účinku kasační stížnosti mu hrozí vznik „obrovské a nenahraditelné újmy“, jelikož všechny náklady jím doposud vynaložené na přípravu projektu by přišly vniveč, „protože bez rozhodnutí o výjimce nemůže být pokračováno dále v získávání například rozhodnutí o schválení Plánu přípravy, otvírky a dobývání výhradního ložiska, nebo rozhodnutí o povolení trhacích prací malého a velkého rozsahu, což jsou finální správní rozhodnutí nezbytná pro provádění samotné těžby.“ Naproti tomu žalobcům ani nikomu jinému toto rozhodnutí nemůže způsobit újmu, poněvadž rozhodnutí o udělení výjimky je samo o sobě bezvýznamné, neboť k faktickému výkonu práv a povinností vyplývajících z rozhodnutí o výjimce může dojít nejdříve v momentě, kdy bude vydáno rozhodnutí o schválení Plánu přípravy, otvírky a dobývání výhradního ložiska a rozhodnutí o povolení trhacích prací malého a velkého rozsahu, a tato rozhodnutí nabudou právní moci. Do té doby nemohou být poškozeny zájmy ochrany přírody, žalobců, dotčené veřejnosti, či kohokoliv jiného. Z tohoto důvodu neexistuje ani žádný důležitý veřejný zájem, který by mohl být přiznáním odkladného účinku kasační stížnosti porušen. Stěžovatel má naopak za to, že existují důležité veřejné zájmy, které budou porušeny, pokud k přiznání odkladného účinku nedojde. Podle jeho názoru se jedná o zájem na dodržování principu právního státu spočívajícím v presumpci správnosti správních aktů, zájem na vyloučení situace, kdy budou vedle sebe existovat dvě protichůdná rozhodnutí, zájem na zaměstnanosti (již zaměstnává několik osob a v souvislosti se zahájením těžby plánuje vytvořit 45 pracovních míst), zájem finanční, protože platí Lesům ČR nájemné a bude hradit obci Brniště dohodnuté finanční plnění, a dále bude platit úhrady z vydobytych nerostů a úhrady z dobývacího prostoru.

[4] Žalobci se k návrhu stěžovatele na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti vyjádřili v přípisu ze dne 28. 12. 2020. V něm zejména uvedli, že v dobývacím prostoru Luhov se netěží již od roku 2005, přičemž sám stěžovatel v tomto dobývacím prostoru netěžil nikdy. Stěžovatel (zatím) neúspěšně usiluje o obnovení těžby v tomto dobývacím prostoru od roku 2010. Zrušujícím rozsudkem krajského soudu se tak pro něj nemění

pokračování

dlouhou dobu trvající *status quo*, který spočívá v tom, že se v DP Luhov netěží a že dosud nikdy trvale nezískal povolení výjimky podle § 56 zákona o ochraně přírody a krajiny, natož povolení k hornické činnosti. Podle žalobců si byl stěžovatel od března roku 2020 vědom toho, že krajský soud může na nařízeném jednání v říjnu roku 2020 povolení výjimky zrušit. Dále poznamenali, že stěžovatel zahájil dne 19. 10. 2020 u obvodního báňského úřadu správní řízení o povolení hornické činnosti zjevně účelově, neboť v té době již věděl, že mu krajský soud zrušil povolení výjimky. Stěžovatel podle jejich názoru neutrpěl ani žádnou procesní krivdu a nyní má v pokračujícím a rychle vedeném správním řízení u krajského úřadu opět šanci povolení výjimky získat, neboť krajský úřad v oznámení ze dne 7. 12. 2020 avizoval, že ve věci rozhodne ihned po 6. 1. 2021. Žalobci taktéž poukázali na to, že stěžovatel princip presumpce správnosti správního aktu absolutizuje. Právní názor z jím citovaného rozsudku NSS byl totiž zčásti překonán další judikaturou. K nákladům, které podle stěžovatele mohou být nepřiznáním odkladného účinku kasační stížnosti zmařeny, žalobci uvedli, že ve většině případů *„jde o náklady na hmotný, nehmotný a lidský kapitál, jehož hodnota pro zamýšlenou investici stěžovatele přetrvává a která rozhodně nestojí ani nepadá se zrušením jedné výjimky podle § 56 zákona o ochraně přírody a krajiny, natož s tím, zda NSS přizná kasační stížnosti odkladný účinek nebo kasační stížnost zamítne.“* Nadto žalobci zpochybnili vynaložení některých nákladů, jež nebylo stěžovatelem věrohodně podloženo. Žalobci proto navrhli, aby Nejvyšší správní soud návrh na přiznání odkladného účinku zamítl.

[5] Žalovaný se k návrhu stěžovatele nevyjádřil.

[6] Podle § 107 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“) nemá kasační stížnost odkladný účinek; Nejvyšší správní soud jej však může na návrh stěžovatele přiznat. Ustanovení § 73 odst. 2 až 5 s. ř. s. se přitom užije přiměřeně. Podle § 73 odst. 2 s. ř. s. soud na návrh žalobce po vyjádření žalovaného usnesením přizná žalobě odkladný účinek, jestliže by výkon nebo jiné právní následky rozhodnutí znamenaly pro žalobce nepoměrně větší újmu, než jaká přiznáním odkladného účinku může vzniknout jiným osobám, a jestliže to nebude v rozporu s důležitým veřejným zájmem.

[7] Nejvyšší správní soud předně upozorňuje na mimořádnou povahu odkladného účinku. Kasační stížnost proti rozhodnutí soudu ve správním soudnictví je mimořádným opravným prostředkem. Přiznáním odkladného účinku kasační stížnosti odnímá Nejvyšší správní soud před vlastním rozhodnutím ve věci samé právní účinky pravomocnému rozhodnutí krajského soudu, na které je třeba hledět jako na zákonné a věcně správné, dokud není jako celek zákonným postupem zrušeno. Přiznání odkladného účinku proto musí být vyhrazeno pro ojedinělé a výjimečné případy. Soud k tomu dodává, že není možné obecně definovat výčet případů, který je možné zahrnout pod § 73 odst. 2 s. ř. s., protože uvedené ustanovení patří mezi normy s vysoce abstraktní hypotézou.

[8] Pro přiznání odkladného účinku kasační stížnosti musí být v souladu s usnesením rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 1. 7. 2015, č. j. 10 Ads 99/2014 – 58, publ. pod č. 3270/2015 Sb. NSS, splněny tři materiální předpoklady: 1) výkon nebo jiné právní následky rozhodnutí musí pro stěžovatele znamenat újmu, 2) újma musí být pro stěžovatele nepoměrně větší, než jaká přiznáním odkladného účinku může vzniknout

jiným osobám, 3) přiznání odkladného účinku nesmí být v rozporu s důležitým veřejným zájmem. Újma, která má hrozit stěžovateli, nesmí být vzhledem k jeho poměrům bagatelní, ale naopak významná, taková, která opravňuje, aby v jeho konkrétním případě pravidlo, že kasační stížnost odkladný účinek nemá mít, nebylo výjimečně uplatněno. Současně se nesmí jednat o újmu hypotetickou, ale o újmu stěžovateli bezprostředně hrozící. Vznik takto chápané újmy musí být také v příčinné souvislosti s výkonem či jiným právním následkem plynoucím z rozhodnutí krajského soudu. Při posuzování návrhu na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti je proto třeba, aby se soud primárně zaměřil na zkoumání, zda stěžovatel uvádí skutečnosti, které by dokládaly možnost vzniku jeho nepoměrně větší újmy oproti jiným osobám. Tyto skutečnosti jsou vždy individuální, závislé pouze na osobě a situaci stěžovatele.

[9] V nyní projednávané věci stěžovatel podle názoru Nejvyššího správního soudu netvrdil ani neosvědčil, že by existovala taková výjimečná okolnost, jejíž intenzita by mohla vést k závěru o splnění podmínek pro přiznání odkladného účinku kasační stížnosti.

[10] Nejvyšší správní soud předně nepřisvědčil argumentaci ohledně legitimního očekávání stěžovatele souvisejícího s principem presumpce správnosti správního aktu a také situace, kdy v případě nepřiznání odkladného účinku kasační stížnosti hrozí situace, že budou vedle sebe existovat dvě protichůdná správní rozhodnutí. Tyto skutečnosti u stěžovatele totiž nikterak nezakládají nepoměrně větší újmu, než jaká přiznáním odkladného účinku může vzniknout jiným osobám. Tato případně nastalá situace je navíc prostředky správního práva řešitelná a představuje toliko zvětšenou administrativní zátěž dotčených správních orgánů. Přisvědčení dané argumentaci by navíc v podstatě znamenalo, že odkladný účinek by musel být kasační stížnosti přiznán vždy, kdy by hrozilo zrušení žalobou napadeného rozhodnutí, což neodpovídá smyslu a účelu stávající právní úpravy odkladného účinku a mimořádné povaze tohoto institutu.

[11] Pokud jde o výdaje vynaložené stěžovatelem na realizaci obnovení těžby, Nejvyšší správní soud je toho názoru, že ani ty neodůvodňují přiznání odkladného účinku kasační stížnosti. Většina stěžovatelem vynaložených nákladů totiž není takové povahy, jak stěžovatel tvrdí. Jedná se o investice, které přetrvávají i v případě, že bude správní řízení pokračovat. Nadto, jak poznamenali žalobci, správní řízení ve věci již opětovně probíhá, pročez není důvodu se domnívat, že by bylo nutno znovu opatřovat i veškeré, stěžovatelem již dříve opatřené podklady. I pokud by však jejich pořízení nutné bylo, nelze tuto skutečnost považovat za natolik intenzivní újmu, která by odůvodňovala přiznání odkladného účinku kasační stížnosti.

[12] Pokud jde o argumentaci stěžovatele, že nikomu jinému rozhodnutí o odkladném účinku kasační stížnosti nemůže způsobit újmu, poněvadž rozhodnutí o udělení výjimky je samo o sobě bezvýznamné, ani s tou se Nejvyšší správní soud neztotožnil. Jak uvedl sám stěžovatel, rozhodnutí o udělení výjimky podle § 56 zákona o ochraně přírody a krajiny by mu umožnilo získávat další rozhodnutí, jejichž vydání je již finální fází před započítáním se samotnou těžbou. Nelze tedy souhlasit se stěžovatelem, že by bylo toto udělení výjimky samo o sobě bez významu.

pokračování

[13] Jelikož stěžovatel neprokázal, že by výkon nebo jiné právní následky rozhodnutí pro něj znamenaly nepoměrně větší újmu, než jaká přiznáním odkladného účinku může vzniknout jiným osobám, soud se již nezabýval tím, zda by přiznání odkladného účinku kasační stížnosti bylo v rozporu s důležitým veřejným zájmem.

[14] Nejvyšší správní soud tedy uzavírá, že podmínky pro přiznání odkladného účinku kasační stížnosti nebyly v projednávané věci naplněny. Soud proto rozhodl podle § 107 s. ř. s., ve spojení s § 73 odst. 2 s. ř. s. tak, že kasační stížnosti stěžovatele nepřiznal odkladný účinek. Tímto rozhodnutím však žádným způsobem nepředjímá meritorní rozhodnutí ve věci (viz usnesení tohoto soudu ze dne 4. 10. 2005, č. j. 8 As 26/2005 - 76, publ. pod č. 1072/2007 Sb. NSS).

Poučení: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné (§ 53 odst. 3 s. ř. s.).

V Brně dne 8. ledna 2021

JUDr. Jaroslav Vlašín
předseda senátu